

Roman Šmucler: Krávy a mléko nás dovedou do záhuby

- CZ24 News | 2. října 2019

ROZHOVOR: Kdyby Evropané nejenom nikam nejezdili, ale prostě zcela vymřeli, tak to nevyřeší problém ochrany klimatu, neboť v Amazonii mizí lesy a jinde ta půlmiliarda lidí přijde na svět. Podstatné je, zda budou chtít zůstat v malé spotřebě a v chudobě dvě miliardy lidí v Asii a v Africe. Pokud nebudeme mít řešení pro ně, je Evropa nepodstatná. Tvrdí to prezident České stomatologické komory Roman Šmucler a vzpomíná, jak před více než třiceti lety při přijímacích zkouškách na medicínu vysvětloval problematiku skleníkových plynů a tři opatření, jak to Československo zvládne.

Z vašich příspěvků na sociálních sítích je zřejmé, že vás také strhlo momentálně nejatraktivnější téma, jímž je klima. Máte pochopení pro studentské protestní akce Fridays for Future, jejichž cílem má být vyburcovat společnost a především politiky, aby začaly klimatickou hrozbu řešit?

Pro studentské demonstrace pochopení mám, sám jsem byl v revoluci 1989. Tady jde zjevně také o změnu politického systému. Teď naopak od kapitalismu k socialismu. Klima nevyřeší politici, ale trh a technologie. Politici schvalují panicky nesmysly typu řepka a fotovoltaika na poli.

Ale především jsou kritizováni, že pro ochranu klimatu dělají příliš málo a počínají si tedy nezodpovědně zejména vůči mladým lidem, jak tvrdí švédská aktivistka Greta Thunbergová, která odstartovala páteční stávky studentů a školáků za klima. Tu neochotu něco řešit byste jim také vyčetl?

Politici dělají pod tlakem kontroverzní rozhodnutí: fotovoltaika na polích, větrné elektrárny, řepka, přeregulované automobily... Možná se snaží až moc. V roce 1987 jsem u přijímaček na medicínu musel vysvětlit problematiku skleníkových plynů a tři opatření, jak to Československo zvládne. Zaprvé elektrifikace společnosti – tehdy přímotopy, elektrovlaky a časem auta – postavená na jaderných elektrárnách. Zadruhé zalesňování. Zatřetí postupně nástup nových technologií až budou zralé – tokamak, fotovoltaika, vodík. Rok 1987! Jenže pak jsme nějak sešli z cesty pod vlivem Černobylu. Navíc pořád nefunguje tokamak.

Na takový neomezený zdroj energie se lidstvo ještě nejspíš načeká. Dá se z těch protestních stávek vyvozovat, že nejmladší generace bude odpovědnější a šetrnější ke klimatu než předchozí generace i za cenu toho, že se bude muset vzdát mnoha vymožeností?

Na pár Evropanech nezáleží, ti si užijí a „užijí“ asi znovu šedesátá léta. Velká slova, velké myšlenky, demonstrace, střet se státem a kocovina. Podstatné je, zda budou chtít zůstat v malé spotřebě a v chudobě dvě miliardy lidí v Asii a v Africe. Pokud nebudeme mít řešení pro ně, je Evropa nepodstatná.

Mladí se často odvolávají na závěr Mezivládního panelu pro změny klimatu, podle něhož skupina vědců tvrdí, že nám už zbývá jen dvanáct let, abychom ještě byli schopní dostat oteplování planety pod kontrolu. Máme proto žít ve strachu, že náš dům hoří, jak je ze strany klimatických alarmistů líčen stav naší planety?

Jsem v tom laik a neumím hodnotit prognózu. Myslím si, že ale CO₂ se nejvíce likviduje fotosyntézou.

Tedy spíše než vyvolávání ekonomické krize potřebujeme vysazovat zeleň, hlavně stromy, a udržovat vodu v krajině.

Nedávno jste se vrátil ze Skandinávie. Jak se ve Finsku a Švédsku pustili do záchrany klimatu? Setkal jste se s některými přístupy nebo opatřeními, které vás udivily?

Extrém byl, když nás místní politici vyzývali, abychom jako hlavní odborníci zakázali jíst maso a pít mléko, abychom zlikvidovali klíčový problém, hovězí dobytek. Nic proti veganství, ale odborně je to absurdní jak medicínsky, tak klimatologicky a asi i z hlediska krajiny.

Trendu, který zachvátil už i Německo, omezování konzumace masa, tedy moc nefandíte?

Pokud budou Češi a Němci jíst méně masa, budou déle žít, neboť to přehánějí. Ale to je také vše, co to vyřeší.

Považujete za reálné, že na lidi budou platit výzvy, aby nekonzumovali maso, nejezdili autem, nelétali letadly, které se k nim z médií dostávají? Co by je přimělo k tomu změnit své životní návyky?

Kdyby Evropané nejenom nikam nejezdili, ale prostě zcela vymřeli, tak to nevyřeší problém, neboť v Amazonii mizí lesy a jinde ta půlmiliarda lidí přijde na svět. Musíme CO₂ ukládat fotosyntézou a získávat energii zatím jádrem a časem snad něčím ekologičtějším. Jestli to bude tokamak, superlaciná fotovoltaika či něco jiného, to moc nikdo zatím neví.

Co přinese aktivita Evropské unie, která vyhláší závazky omezování emisí a slibuje dosáhnout uhlíkové neutrality, když se k ní ostatní části světa z finančních či jiných důvodů nepřidají?

Dramatické omezování Evropy znamená přesunutí výroby jinde a ekonomickou krizi. Fotovoltaiku nám vyrobí v Číně se spoustou CO₂ a dovezou nám ji kouřící lodí. Jenže planeta je jen jedna. Ale je pravda, že každý se musí zamyslet nad spotřebou, ale to jde nejlépe těm bohatým. Těm ostatním něco chybí a chtějí to. Třeba dovolenou u moře nebo nějaké levné předměty z Číny.

Zamlouvá se vám jako vědci představa zavedení celosvětové vlády - nejlépe složené z vědců - která by podle bojovníků za záchranu klimatu byla „rozumnější“ než volené vlády jednotlivých států, čímž by skončila nynější „anarchie“ v mezinárodních vztazích, v níž státy dbají pouze na své „sobecké“ zájmy?

Vědci jsou nejhorší vládci. „Mají patent na rozum“ a rozumí úzké specializaci. Fungující společnost je řízena zkušenými politiky - ano, nepotřebujeme pořád dokola nováčky a laiky. Vědci předkládají problémy a řešení. Diskutují v novinách - nikoli ministři - a v televizi. Politik pak má mandát hledat kompromis anebo rozhodnout.